

Wildbeschermingsmiddelen - Eindknopbescherming

Materiaal	Beschermt tegen	Bescherming van	Prijs	Effectiviteit
				

Eigenschappen

De eindknop kan worden beschermd door hem af te schermen. Dat kan op verschillende manieren, zoals met klemmen (eindknopmachetes) of tape.

De eindknopmachete is een kunststoffen of metalen klem die in de winter om de eindknop geklemd wordt. Een felle kleur, vaak blauw, zorgt voor de visuele afweer en uitstekende delen zorgen ervoor dat dieren de eindknop niet willen opeten.

De papieren schilderstape wordt net onder de eindknop geplakt en een paar keer rond de twijg gewikkeld, waarna een vlag wordt overgelaten. Wanneer het wild de eindknop probeert te eten, wordt het afgeschrikt door het gevoel van de vlag in de mond.

Voordelen

- Het is **makkelijk** aan te brengen
- Het materiaal is **goedkoop**

Nadelen

Eindknopmachete

- **Niet** alle twijgen zijn **sterk genoeg** om een eindknopmachete te dragen.
- Wanneer een **plastic** machete na verloop van tijd afvalt, komt er plastic in het **milieu** terecht.

- De machettes zijn **niet goed terug te vinden** om op te ruimen wanneer de bomen zijn gegroeid.
- De eindknopmachete **valt er snel** af bij loofboomsoorten. Om de eindknopmachete goed te bevestigen moet het eigenlijk een wintergroene naaldboom zijn.
- Om ook na de winter nog effectief te zijn, moet de machete in het groeiseizoen **herhaaldelijk verplaatst** worden om de groei van de eindscheut bij te houden.

Schilderstape

- Om ook na de winter nog effectief te zijn, moet de tape in het groeiseizoen **herhaaldelijk verplaatst** worden om de groei van de eindscheut bij te houden.

Ervaringen van beheerders

Eindknopbescherming door middel van klemmen of tape wordt niet gezien als overtuigend effectief middel: een groot deel van de respondenten heeft de ervaring dat het weinig effectief is. Maar er zijn ook respondenten die wel positieve ervaringen hebben. Mogelijk heeft dit te maken met het tijdig verplaatsen van de eindknopbescherming. Op Duitse bosbouwkundige internetfora zijn ervaringen van een aantal jaren geleden terug te vinden waaruit blijkt dat de klemmen vooral goed blijven zitten bij naaldbomen, maar weinig bescherming bieden tegen vraat. Er zijn ook ervaringen in Nederland waaruit blijkt dat, wanneer de machete goed bevestigd is op de eindscheut, het wel enige bescherming biedt. Nog steeds geldt echter dat de machete herhaaldelijk verplaatst moet worden om bescherming te blijven bieden.

In open veld kan schilderstape schade veroorzaken aan de jonge bomen. Uit België is een project bekend waarbij het onder de tape te warm werd waardoor de top beschadigde. Onder scherm heeft de boom er geen last van. Het is niet geschikt om systematisch in te zetten, maar het is een geschikt middel om mee te nemen bij een algemene inspectieronde van een opstand.

Lees hier meer:

- [1] Jansen, P., Boosten, M., Cassaert, M., Cornelis, J., Thomassen, E., & Cosyns, H. (2018). *Praktijkboek Bosbeheer*. 560.
- [2] [Markierungsspray "bester" Verbisschutz??](#) Landtreff, 2013 [forumdiscussie]

Colofon

Deze factsheet is uitgebracht in het kader van project 'Omgevingfactoren (hydrologie en graasdruk)'. Dit project is onderdeel van het Kennisprogramma 'Klimaatlim Bos- en Natuurbeheer' en mogelijk gemaakt met financiering van het ministerie van LNV.

Auteursrecht

Teksten mogen alleen worden overgenomen met bronvermelding.

Foto voorzijde

Eindknopbescherming om de eindknoppen van jonge loofbomen (Wikicommons, Frank Vincentz)

Wijze van citeren

Hamming, G., Penninkhof, J., Lerink, B., 2025. Factsheet Wildbeschermingsmiddelen – Eindknopbescherming. Stichting Probos, Wageningen

